

NVO Akcija za socijalnu pravu**MINISTARSTVO PRAVDE****PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE****ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU**

Uvodna napomena: Akcija za socijalnu pravdu ponavlja dio ranijih primjedbi upućenih u početnoj fazi izmjene konkretnog zakona, a provedenoj u novembru 2025. godine, uz nove primjedbe.

Primjedba/predlog/sugestija 1: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu potrebno je propisati da se prilikom izbora glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca obavlja njihova obavezna bezbjednosna provjera i provjera imovnog stanja, a neophodno je propisati i koji organ/tijelo to provodi i način/proceduru kako se to provodi radi potpune pravne izvjesnosti tog procesa.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Rješenje se predlaže iz razloga neophodnosti potpune provjere integriteta kandidata, koji bi bili birani za glavnog i specijalne državne tužioce, jer su zaduženi za gonjenje najsloženijih krivičnih djela organizovanog kriminala i visoke korupcije. Od značaja je naglasiti i da će izvjesno izostati prijeko potrebni veting u pravosuđu (sudstvo i tužilaštvo), makar i u ograničenom obimu, pa je to dodatni razlog bezbjednosne provjere i provjere imovnog stanja kandidata za Specijalno državno tužilaštvo. Na fonu ovog predloga su i prisutna rješenja iz uporedne prakse, a preporučuje se da bezbjednosna provjera i provjera imovnog stanja bude obavezujuća, uz jasno definisanje koje tijelo/organ provodi tu proceduru i na koji način.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu, a u vezi već predložene preporuke da se obavlja bezbjednosna provjera i provjera imovnog stanja specijalnih tužilaca, preporučuje se i retroaktivna primjena ove provjere.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Rješenje se predlaže iz razloga procjene da je u javnom interesu da se iskoristi ovaj mehanizam provjere integriteta i u odnosu na postojeće specijalne tužioce, a što bi doprinijelo osnaživanju povjerenja u Specijalno državno tužilaštvo.

Primjedba/predlog/sugestija 3: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu neophodno je razmotriti potencijalno proširenje nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, a u odnosu na korupciju za pojedina krivična djela u vezi sa privrednim poslovanjem, poput zloupotrebe položaja u privrednom poslovanju ili zloupotrebe ovlaštenja u privredi.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Rješenje je potrebno razmotriti zbog činjenice da izabrana ili imenovana lica u organima upravljanja privrednog društva, koje je u većinskom državnom vlasništvu, u okviru poslovnih aktivnosti tih društava upravljaju milionskim sredstvima, te cijenimo svrsishodnim da prednje navedena krivična djela budu u nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Primjedba/predlog/sugestija 4: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba propisati da će organi vlasti dostavljati na prethodno mišljenje Specijalnom državnom tužilaštvu sve međudržavne sporazume i/ili ugovore o bilo kojem obliku ekonomske ili druge saradnje.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Rješenje se predlaže u cilju izbjegavanja zaključivanja štetnih sporazuma i/ili ugovora, a radi prethodne ocijene njihove zakonitosti i pravne valjanosti.

Primjedba/predlog/sugestija 5: U predloženim izmjenama u članu 12 stav 1 tačka 3 broj „15“ zamijeniti sa brojem „12“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: Rješenje se predlaže iz razloga što se ne vidi niti jedan opravdan razlog da se za lice iz pravnih poslova (poput advokatske struke, recimo) traži veći broj godina

radnog iskustva, a nakon položenog pravosudnog ispita, u odnosu na sudije ili tužioce. Ne čini se prihvatljivim da se radno iskustvo sudija i tužilaca favorizuje prilikom izbora za glavnog specijalnog tužioca u odnosu na radno iskustvo sličnih pravnih poslova (poput advokatske struke, recimo).

Primjedba/predlog/sugestija 6: U predloženim izmjenama u članu 13 stav 1 tačka 3 riječ „deset“ zamijeniti sa riječju „šest“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6: Rješenje se predlaže iz istih razloga kao u obrazloženju primjedbe pod brojem 6.

Primjedba/predlog/sugestija 7: Potrebno je razmotriti opravdanost izmjene člana 2 stav 1 član 24 na način na koji se to predlaže.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7: Izmjena se odnosi na situaciju upućivanja državnog tužioca u Specijalno državno tužilaštvo i predlaže se da upućivanje može trajati najduže tri godine i pod istim uslovima može biti produženo, pa znači da tužilac na ovaj način može biti u Specijalnom državnom tužilaštvu šest godina. Predlaže se da se razmotri opravdanost ovako predloženog rješenja.

Primjedba/predlog/sugestija 8: Potrebno je razmotriti opravdanost izmjena u članu 26 a u dijelu godina radnog iskustva koje se traže za rukovodioca Specijalnog policijskog odjeljenja i da se postavlja na predlog glavnog specijalnog tužioca.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8: Imajući u vidu da se snižavaju kriterijumi u pogledu godina radnog iskustva za specijalne tužioce, nejasno je zašto se za rukovodioca Specijalnog policijskog odjeljenja taj kriterijum pooštrava (sa osam na deset godina). Takođe je nejasno zašto se propisuje da se postavlja na predlog glavnog specijalnog tužioca, jer je logičnije da direktor organa nadležnog za poslove policije upućuje taj predlog, pošto se radi o policijskim službenicima, a ne tužiocima.

Primjedba/predlog/sugestija 9: Potrebno je razmotriti opravdanost izmjena u članu 26 stavovi 5 i 6 na način na koji se to predlaže.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9: Imajući u vidu da se zapošljavanja u javnom sektoru realizuju na transparentan način i posredstvom oglasa, nejasno je zašto se (i pod izuzetnim okolnostima) dozvoljavaju zapošljavanja lica sa VI I nivom kvalifikacije obrazovanja za rad u Specijalnom policijskom odjeljenju bez javnog oglasa.

Primjedba/predlog/sugestija 10: Potrebno je razmotriti opravdanost izmjena u članu 28 stav 1 na način na koji se to predlaže.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10: Predloženo je da savjetnik može biti lice koje je završilo pravni fakultet i ima položen pravosudni ispit. Dakle, savjetnik može biti lice bez ikakvog radnog iskustva, te je potrebno razmotriti rješenje da li je opravdano da savjetnik može biti i lice bez ikakvog radnog iskustva.

Primjedba/predlog/sugestija 11: Postojeći član 32 potrebno je zadržati.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11: Nejasno je zašto se predlaže brisanje člana 32 koji se odnosi na obavezu dostavljanja podataka organa nadležnog za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma u slučaju sumnje da se radi o imovini stečenoj izvršenjem krivičnog djela. Predlaže se zadržavanje postojećeg člana (osim ukoliko nije prenormiranost).

Primjedba/predlog/sugestija 12: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba propisati da će Specijalno državno tužilaštvo uspostaviti bazu podataka u vezi sa krivičnim djelima organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina, kao i propisati u prelaznim i završnim odredbama vremenski rok za ispunjenje te zakonske obaveze.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12: Baza podataka bi obuhvatila zaštitu ličnih podataka i zaštitu tajnih podataka, ali bi doprinijela povećanju transparentnosti rada tužilaštva koje goni za najteže oblike društveno nedozvoljenih ponašanja iz zone organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja

novca i ratnih zločina, a što bi posledično vodilo i osnaživanju povjerenja javnosti u rad Specijalnog državnog tužilaštva.

Primjedba/predlog/sugestija 13: Izmjenama i dopunama Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu treba taksativno navesti kojim sve bazama podataka informacionih sistema državnih organa i organa vlasti Specijalno državno tužilaštvo ima pristup, kao i propisati u prelaznim i završnim odredbama vremenski rok za ispunjenje te zakonske obaveze.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13: Rješenje se predlaže u cilju efikasnijeg rada Specijalnog državnog tužilaštva. Prednje posebno imajući u vidu da je postojeća odredba o pristupu podacima dosta široko postavljena, što u primjeni vodi odugovlačenju ispunjenja zakonske obaveze.

Ines Mrdović, NVO Akcija za socijalnu pravdu

Ines Mrdović